

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Eryiğit

İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

HUKUKUN BELİRLEN(E)MEMİŞ ALANI

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	V
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ YA DA UTU’NUN TALİHSİZ YAŞAMI.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM DAVID HUME ve OLAN-OLMASI GEREKEN AYRIMI

I. DAVID HUME’UN HAZIRLAYICILARI OLARAK BİLİMSEL ve FELSEFİ ATMOSFER	11
A. Ada’nın Felsefi Atmosferi ve Ampirizmin Yükselişi	16
1. Bir Düşünce Deneyi: Holmes, Dupin’i Sorguluyor	17
II. DAVID HUME’UN BİLGİ ve AHLAK FELSEFESİ	23
A. Bilgi Felsefesi.....	27
B. Ahlak Felsefesi	35
1. Duygudaşlık ve Tarafsız Gözlemci.....	37
2. Adalet Kurumu ve Fayda İlkesi.....	41
III. DAVID HUME’UN OLAN-OLMASI GEREKEN AYRIMI: HUME YASASI.....	49
A. Hume Yasası	55
B. Hume Yasası ve G.E. Moore’un Doğalcılık Yanılgısı.....	72
IV. HUME YASASI MI? HUME YASALARI MI?	80
A. Hume Yasasının İlk Anlaşılma Biçimi: Olandan Olması Gereken Çıkarılamaz yahut Hume Yasası Mutlaktır	81
B. Olandan Olması Gerekenin Çıkarılabilir mi? Hume’un Yeniden Yorumlanması	88

1. A. C. MacIntyre	88
2. Geoffrey Hunter	97
3. John R. Searle	99
a. Kurumsal Olgular ve Söz Verme Kurumu	104
b. Söz Verme Kurumu Tek Başına Ahlaken Bağlayıcı mıdır?	112
c. Diğer Karşı Argümanlar	116
(1) Prior ve Karşı Argümanları	116
(2) Prior ve Karşı Argümanlarının Eleştirisi	117
(3) Max Black ve Karşı Argümanları	120
(4) Max Black ve Karşı Argümanlarının Eleştirisi	120
(5) Hanaford ve Karşı Argümanı	121
(6) Hanaford ve Karşı Argümanının Eleştirileri	121
(7) Nelson ve Evlenmeye İlişkin Karşı Argümanı	122
(8) Nelson ve Evlenmeye İlişkin Karşı Argümanın Eleştirisi	123
C. Hume Yasasının Güncel Yorumu	125
V. HUKUK FELSEFESİ AÇISINDAN BİR PERSPEKTİF DEĞİŞİMİ, HUME YASASININ HUKUK FELSEFESİNDEKİ POZİSYONU ve ÖNEMİ	128

İKİNCİ BÖLÜM

KLASİK HUKUKİ POZİTİVİZMİN HUME YASASI BAKIMINDAN TAHLİLİ

I. KLASİK DÖNEM HUKUKİ POZİTİVİZMİN TEMELLERİ	139
A. Sosyal Kaynaklar Tezi	141
B. Ayrılabilirlik Tezi	151
II. KLASİK DÖNEM HUKUKİ POZİTİVİSTLERİN HUKUK GÖRÜŞLERİ ve EPİSTEMOLOJİK TAHLİLİ	156
A. Bir Doğal Hak Kuramcısı Nasıl Pozitivist Olur?	157

B. Egemenin Emri Olarak Hukuk ve Epistemolojik Tahlili.....	163
1. Hobbes'un Emir Kuramı ve Tahlili.....	167
a. Sosyal Sözleşme.....	167
b. Emir Unsuru.....	174
2. Bentham'ın Emir Kuramı ve Tahlili.....	179
3. Austin'in Emir Kuramı ve Tahlili.....	183
a. Hart'ın Austin Eleştirisi	191
(1) Teorinin Geneline Yönelik Eleştirileri	191
(2) Normatiflik İtirazı.....	195
b. Kelsen'in Austin Eleştirisi.....	205
c. Emir Teorisine Yönelik Diğer Eleştiriler.....	212
C. Emir Teorisinin Bir Unsuru Olarak Faydacılığın Epistemolojik Tahlili	216

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÜNCEL HUKUKİ POZİTİVİZMİN HUME YASASI BAKIMINDAN TAHLİLİ

I. HANS KELSEN'İN HUKUK GÖRÜŞÜ VE OLAN-OLMASI GEREKEN AYRIMI BAKIMINDAN TAHLİLİ	231
A. Kelsen'i Saflaştırmak.....	235
B. Kelsen'in Hukuk Görüşü ve Saf Teori'nin Temelleri.....	247
1. Olan-Olması Gereken Ayrımı	247
2. Geçerlilik.....	251
3. Etkililik	254
4. Temel Norm/lar(!).....	257
a. Statik ve Dinamik Temel Norm.....	258
b. Temel Normun İşlevi.....	259
c. Temel Norma İlişkin Dönemlendirmeler	263
C. Temel Norm/ların Epistemolojik Tahlili	272
1. Kurgu Olarak Temel Norm	272

a. Kurgu Teorisine Geçişin Nedenleri.....	273
b. Kurgu Teorisi Olarak Temel Normun Epistemolojik Tahlili	278
2. Temel Normun İçeriğinin Epistemolojik Tahlili: Geçerlilik ve Etkililik İlişkisi	286
II. H. L. A. HART'IN HUKUK GÖRÜŞÜ VE OLAN-OLMASI GEREKEN AYRIMI BAKIMINDAN TAHLİLİ	307
A. Hart'ın Hukuk Görüşü ve Temelleri	308
B. Hart'ın Hukuk Kavramının Temellerinin Epistemolojik Tahlili .	318
1. Betimleyici Hukuk Bilimi Gerçekten Betimleyici Mi?	318
2. Hukuka İçeriden Bakmak	333
a. Monopoly Olarak Hukuk	337
b. Söz Olarak Hukuk	345
3. Tanıma Kuralı ve Normatiflik.....	354
a. Döngüsellik İtirazı	354
b. Kuralların Uygulama Teorisi.....	358
c. Konvansiyonlara Temellenen Yükümlülük	360
d. Kategori Hatası	372
e. Pozitivist Olmayan Bir Mahkeme	375
f. Hart'ın Yükümlülüğe Dair Sonsözü.....	382
C. Ara Değerlendirme	386
III. JOSEPH RAZ'IN HUKUK GÖRÜŞÜ VE OLAN-OLMASI GEREKEN AYRIMI BAKIMINDAN TAHLİLİ	391
A. Joseph Raz'ın Hukuk Görüşü ve Temelleri.....	391
1. Otorite	391
2. Otoriteye Dair Üç Tez	396
a. Bağımlılık Tezi	396
b. Normal Gerekçeleştirme Tezi	399
(1) Otoritenin Hizmet Anlayışı.....	401
c. Üstünlük Tezi	403
B. Meşru Otoritelerin Epistemolojik Tahlili.....	406

1. Ayrılabilirlik Tezini Reddetmek.....	406
2. Sosyal Kaynaklar Tezi.....	428
a. Anlamı ve Çeşitleri.....	428
b. Hukuk Uygulamaları Hukukun İçerliğini Belirleyemez ...	431
c. <i>Ouroboros</i> Olarak Hukuki Pozitivizm.....	445
IV. SCOTT SHAPİRO’NUN HUKUK GÖRÜŞÜ VE OLAN- OLMASI GEREKEN AYRIMI BAKIMINDAN TAHLİLİ.....	452
A. Planlama Teorisi	453
B. Planların Normatifliği	467
C. Teorik Anlaşmazlıklar.....	479
D. Hume Yasasını Yeniden Ziyaret Etmek.....	489
SONUÇ	497
KAYNAKÇA.....	519